

Efter succén i Malmö kommer utställningen till Stockholm, vi visar mästerverket "Kväll över Potsdam" och lanserar katalogen.

Lotte Laserstein — Ett delat liv

11 november 2023–14 april 2024

"Ett delat liv" är den hittills mest omfattande utställningen i Norden med den tysk-svenska banbrytande konstnären Lotte Lasersteins produktion. Efter succén i Malmö visas nu utställningen på Moderna Museet i Stockholm. Här tillkommer bland annat Lasersteins storskaliga mästerverk "Kväll över Potsdam" och lanseringen av den omfattningsrika utställningskatalogen. "Ett delat liv" belyser i lika hög grad de mångsidiga verk som konstnären skapade i exil i Sverige som hennes tidigare produktion från Tyskland.

Lotte Laserstein (1898–1993) är en av konstvärldens mest spännande återupptäckter. Utställningar i Tyskland har lockat en bred publik att utforska den länge bortglömda konstnären och givit henne en plats i 1900-talets konsthistoria. Dessa utställningar har dock främst fokuserat på Lasersteins verk från 1920-talet fram till 1930-talets början, det vill säga perioden innan hon tvingades lämna Tyskland och leva i Sverige.

Curatorer är Iris Müller-Westermann, f.d. museichef för Moderna Museet Malmö och nuvarande senior intendent på Moderna Museet i Stockholm, samt Anna-Carola Krausse, konsthistoriker och Lasersteinexpert, Berlin:

– Under fem decennier i Sverige producerade Lotte Laserstein en extremt omfattande, tematisk och stilistiskt mångsidig samling verk, som alltså endast delvis belysts i tidigare presentationer. I vår utställning tillskrivs denna senare period av hennes liv och arbete samma status som tiden i Berlin.

Karriären i 1920-talets Berlin

Lotte Lasersteins konstnärliga karriär började i Berlin på 1920-talet. Efter att hon 1927 tagit examen vid Berlins konstakademi – som en av de första kvinnorna – lyckades hon snabbt göra sig ett namn på stadens konstscen.

Med personliga ateljéscener och porträtt av urbana, emanciperade kvinnor, fångade Laserstein en tidsanda. I hennes verk finns en intim realism som flätar samman målartradition med modern tematik. I målningarna som hon skapade i Berlin, skildrar hon sin roll som konstnär och visar på de många sidorna hos Weimarrepublikens moderna "nya kvinna". Verken framstår som underligt dagsaktuella, särskilt mot bakgrund av pågående diskussioner kring genus och queerhet.

Den framgång som de tyska konstkritikerna förutspådde och tillskrev Lotte Laserstein på 1920-talet fick ett abrupt slut 1933 med nazisternas maktövertagande. Som judinna blev Laserstein alltmer utestängd från det offentliga konstlivet.

"Med räddningen till Sverige bröts mitt liv itu"

Tack vare en inbjudan till en utställning från Galerie Moderne i Stockholm, lyckades Lotte Laserstein 1937 ta sig själv och några av sina viktigaste verk till Sverige, där hon skulle komma att tillbringa största delen av sitt yrkesverksamma liv. I Sverige kunde hon skapa sig en ny tillvaro som porträtt- och landskapsmålare.

Lasersteins beskrev sitt liv och sin karriär med orden "Med räddningen till Sverige bröts mitt liv itu". Denna delning har fått prägla utställningens struktur. Den första delen tillägnas hennes tid i Berlin – med centrala verk skildras hennes konstnärliga början och första framgångar i Weimarrepubliken. Den andra delen uppmärksammar Lasersteins år i Sverige.

Iris Müller-Westermann och Anna-Carola Krausse:

– Genom Lotte Lasersteins representativa beställningsporträtt, expressiva självporträtt, rörande skildringar av andra emigranter samt landskap och stadsbilder, är det möjligt att spåra exilens villkor. Hennes svenska produktion väcker frågor kring vad det innebär att ha förlorat sin egen kulturella och sociala miljö och behöva söka fotfäste i ett nytt samhälle. Mot bakgrund av vår samtids globala migrationsrörelser blir Lasersteins verk, som skapades i svensk exil, ett viktigt bidrag till dialog kring dessa frågor.

Kväll över Potsdam (1930)

"Kväll över Potsdam" är ett av Lotte Lasersteins viktigaste verk. De unga människorna som sitter tysta och tankfulla på en balkong i skymningen förmedlar den känsla av rådvillhet och samhällskris som präglar slutet av Weimarrepublikens tid.

I Sverige döpte Laserstein om målningen till "Mina vänner", kanske som ett slags hommage till det hon lämnat bakom sig. Tillkomstprocessen är väldokumenterad. Den långa träpannån transporterades med pendeltåg till Potsdam och därefter vidare med hästdroska till själva destinationen, till vänner som hade en stor takterrass med utsikt över Potsdam. Där gjordes skisserna, men bakgrundsmålningen och det tidskrävande arbetet med persongalleriet, utfördes i ateljén.

Utställningen "Ett delat liv" stöds av Mannheimer Swartling, Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Jacob Wallenbergs Stiftelse, Särskilda fonden och The Lotte Laserstein Exhibition Circle.

Om utställningskatalogen

Utställningskatalogen "Ett delat liv" omfattar över 240 sidor, med ca 140 färgbilder av samtliga konstverk som ingår i utställningen.

Katalogen innehåller texter av curatorerna Iris Müller-Westermann, f.d. museichef för Moderna Museet Malmö och nuvarande senior intendent på Moderna Museet i Stockholm, och Anna-Carola Krausse, konsthistoriker och Lasersteinexpert baserad i Berlin samt av Dorothy Price, professor vid The Courtauld Institute i Storbritannien och Carina Rech, intendent på Prins Eugens Waldemarsudde i Stockholm.

Katalogen innehåller också en detaljerad biografi och för första gången ett urval av Lotte Lasersteins brev från Sverige till sin favoritmodell Traute Rose.

Katalogen publiceras i en svensk respektive engelsk upplaga och är formgiven av Patric Leo. Den ges ut av Moderna Museet i samarbete med Hirmer Publishers.

Katalogen säljs i Moderna Museets butik i Stockholm och i Malmö samt i Moderna Museets webbshop.

Pressmaterial och presskontakt

Pressbilder finns att hämta i Moderna Museets pressrum.

Kontakt: Annika Hansson Wretman, press- och PR-ansvarig
press@modernamuseet.se
+46 70 952 23 62